

พระอาจารย์อานาจ โอภาโส

บรรยายธรรมให้กับผู้มาปฏิบัติธรรม ณ วัดพระธาตุผาซ่อนแก้ว จ.เพชรบูรณ์

เมื่อวันศุกร์ที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๑

๐ ติดไหม ไม่ติด เฟ่ง ไม่ติดเนอะ มันต่างกันอย่างไรระหว่าง อย่างที่คุณพัฒน์บอกเนี่ย เวลาเข้าไปในเมืองเรื่องราวมันเคลื่อนไหวรุนแรงเชี่ยวชาญกราก ชีวิตมันถูกโอบล้อม ด้วยกระแสของความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยไม่คาดคิด ropic ตัวเราทั้งหมดเนี่ย มีแต่กระแสของความเปลี่ยนแปลงโอบกอดตลอดเวลา

ที่นี้เรากลัวว่า เราจะไหลตามกระแสของความเปลี่ยนแปลงที่เข้ามากระแทก อย่างหุบกระตบเสียงอย่างเนี่ยไม่รู้ อยู่ๆ ตอนเข้ามามีคนมาบอกว่าคุณพัฒน์ รู้รีเปล่าว่าเค้าจินตนาการคุณพัฒน์ มีคนเคยจินตนาการไหม? มีหรือ? หน้าตาอย่างนี้ยังมีคนจินตนาการอีกหรือ อย่างนี้ยังมีคนจินตนาการเลย มีไหมแต่? มีหรือ หน้าตาดีๆ อย่างนี้ เค้าจินตนาการเรื่องอะไรหรือ? ไม่น่าจะทำเรื่องร้ายๆ เลย หรือไม่ได้ทำแต่เค้าจินตนาการเอง หลวงพ่อกำลังเปรียบเทียบว่าบางทีไม่คาดคิดหรืออก ไปเจอเรื่องราวเหล่านี้ตลอดเวลา เดียวมีข่าวสารเข้ามา ถ้าข่าวสารภายนอกไม่ค่อยเท่าไรแล้ว ข่าวสารเกี่ยวกับตัวเรานี้แหละ มีคนจินตนาการรู้ไหม? มีคนว่าเรารู้ไหม? มีคนอย่างโน้นอย่างนี้รู้ไหม? มันห้ามไม่ได้ เพราะฉะนั้นคนที่กลัว จะพยายาม Protect ตัวเองไว้ โดยหาหลักปักเอาไว้ซะ จะได้ไม่ไหลตามกระแส บางคนก็เลยเนี่ยที่ว่าพยายามรู้สึกตัว จะได้ไม่ไหลตามเสียงใจ เคาะๆ ไว้ พอคนเค้าพูดก็ไม่ไปๆ พยายามอยู่แถวนี้ไว้ๆ พยายามตบๆ ไว้ ตบๆ ไว้ พัวตบเลย เคยเป็นไหม? ที่แรกก็จะเป็นอย่างนั้นะ มันจะหาที่อยู่ไว้ ให้รู้สึกตัวๆ พอหลุดปั๊บ จะหลุดพรวดออกไปเลยนะ บางทีเคยเห็นไหม? เคยดูจิตทันไหมว่า บางทีรู้สึกตัวๆ เค้าก็แย้มมาเรื่อย เราก็ดูไม่ออกๆ เป็นกันบ่อยเลยนะ เป็นหลายคน

เล่า (เรื่อง) ผู้หญิงกับผู้ชายขับรถไป ผู้ชายถูกเค้าปาดหน้าแล้วก็นั่งดำไปเรื่อย ผู้หญิงก็รำคาญ จะไปดำเค้าทำไม? ไม่รู้จักปล่อยวาง ผู้ชายก็บ่น พอมันปาดมาอีก พี่ยิงมันเลย ผู้ชายงง อันนี้ผู้ชายมาเล่าเองนะ ผมนั่งไปกับแฟนพื่อเข้าไปโกรธเค้า พี่ปล่อยไปเหอะ เดียวมันก็ไป พื่อเข้าไปโกรธ อย่าไปดำ บ่อยๆ เข้ามันหลุดใจ พวกนี้ก็เหมือนกันรู้สึกไว้ๆ พัวเลยบางที เค้าก็กลัวว่าหลุดไปแล้ว จะเจ็บตัวก็หาหลัก หาหลักที่อยู่พวกที่เฟ่งที่หลักนั้นแหละไม่ว่าจะเป็น เฟ่งอยู่ที่ลมหายใจ หรือขยับตัว หรือท้องพุทโธ หรืออะไร เพื่อกลัวจะไหลไปตามกระแส ไซ้ไหมโยม? อยากรู้ไหมว่า เวลาที่มันหลงคิดนะ จะให้มันหยุดได้อย่างไร?

สมมติว่าโยมกำลังคิดว่าเค้าอย่างนั้น เค้าอย่างนี้ โยมท้องพุทโธๆ มันจะคิดว่าเค้าอย่างโน้นอย่างนี้ได้หรือไม่? ไม่ได้ อันนี้แหละเค้าเรียกว่าเฟ่ง เรียกว่า “ศิลาทับหญ้า” เพราะว่าขณะที่เราท้องพุทโธๆ จะคิดไม่ได้ว่าเค้าผิดเราถูกมันจะคิดไม่ได้ต่อ แต่พอหยุด ก็ดูไปด้วยได้นะ ว่าเมื่อก่อนมันไม่มี แล้วก็มิขึ้นมา มีแล้วก็ไม่มี มันก็เปลี่ยนไปตามเหตุ พอเราเปลี่ยนเหตุเป็นพุทโธ เหตุเก่าก็ดับ ผลเก่าก็ดับ ผลที่จะโกรธก็ไม่มี เพราะเราเปลี่ยนเหตุใหม่เป็นพุทโธ ผลก็เป็นความสงบ พอเราหยุดพุทโธ เหตุเก่าขึ้นมาใหม่ ก็กลายเป็นผลของอารมณ์ความโกรธขึ้นมาอีก มิและก็ไม่มีอย่างนี้ไปเรื่อยๆ ถ้าดูไม่เป็นจะ in อย่างเดียว และจะอาศัยเป็นที่กำหนด ที่อยู่ ที่เฟ่ง ที่กำหนด ที่เซ่ คำเดียวกันทั้งหมดเลย เรียนไม่ยากนะ อันนี้เรียกว่า “สมถะ” คือมันอาศัยหลักที่อันนี้

เพราะกลัวว่าจะไหลไป แต่มันก็เลยหาหลักเกาะ แต่มันก็เกาะอยู่ดีนี่ก็ออกใหม่? เหมือนที่ไปเป็นพรหม อย่างที่เค้าว่า อาจารย์เราฉิบหายซะแล้ว ไปเกาะนี่อยู่ไม่ไปไหนเลย คือไม่ได้เรียนรู้อะไร ส่วนวิปัสสนา

ต่างกันอย่างไร? มันมีกระแสที่เชื่อมโยงรากลึกเหมือนกัน มีลำธารที่เชื่อมโยงรากลึกเหมือนกัน ตัวนี้ไม่ได้ไปแช่อยู่ที่หลัก ไม่ได้ไปมัดอยู่กับหลัก ตัวนี้อาศัยมีที่อยู่สบายกว่า นี่คือการธรรมไม่ไหลไปในลำธาร เป็นที่ตั้งแห่งรู้ และดูสิ่งนี้เห็นไหม? เมื่อก็บอกไปทีแล้ว ไอนี้เข้าไปอยู่ข้างใน ไอนี้ดูอยู่ข้างนอกแต่เห็นสิ่งนี้ มีความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นทั้งข้างในและข้างนอก เห็นไหม? ถึงว่าตามดูกายทั้งภายในภายนอก ตามดูเวทนาทั้งภายในภายนอก ตามดูจิตทั้งภายในภายนอกว่ามันเหมือนกัน อย่างเราเวลาตามดูธาตุใช้ไหม? อย่างกึ่งมัน กึ่งปนลงตอนเข้าไป มันแค่เปลี่ยนธาตุไปสู่อีกร่างหนึ่ง ไม่มีกึ่งไม่มีปนลงตอน ปลา กุ้ง ต่อก็เปลี่ยนธาตุไป เป็นอีกร่างหนึ่ง เปลี่ยนเป็นโปรตีนไปเรื่อยๆ มากขึ้นๆ ไอ้ความกระหายของสัตว์ที่ตัวใหญ่ขึ้น ก็มีความต้องเพิ่มเติมขึ้นเท่านั้นเอง นี่เค้าเรียกว่าตามดูกายภายนอกมันไม่เห็นมีใครเลย ลิงชิมแปนซีมันทะเลาะกันแย่งกันเป็นจำฝูง มนุษย์ทะเลาะกันแย่งกันเป็นหัวหน้า ก็ไม่เห็นต่างกันเลย ตามดูจิตทั้งภายในภายนอกอย่างนี้ แต่เราไปหลงว่า นี่วิเศษกว่าสัตว์เท่านั้นเอง

สภาวะธรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น เราจะเห็นว่าข้างนอกข้างในเหมือนกันหมด ครูบาอาจารย์จึงสอนให้ดูเหมือนดูคนอื่นไง พอเข้าใจไหม? เพราะคุณอื่นจะง่าย อย่างคุณอื่นป่วย เป็นไงสบายไหม? สบายใจใช้ไหม? คือไม่ค่อยหนักใจใจ ถ้าเราป่วยจะเป็นอย่างไร เป็นทุกข์มาก หลวงพ่อนี้ป่วยบ่อย สุขภาพไม่เอื้ออำนวย วันก่อนหลวงพ่อบอกมา บอกว่าอาจารย์วันชัยที่ตายไป เค้าป่วยแล้วเค้าก็ตายจริงๆ แล้วอาจารย์วันชัยพื้นฐานน้อยกว่าหลวงพ่อบอกมาเลย เค้ายังเอาตัวรอดไปได้เลย แต่เค้าป่วยมากกว่านะ หลวงพ่อบอกว่าเค้านี้ดูมันไป เหมือนดูคนอื่นเหมือนกัน หลวงพ่อเล่าประสบการณ์ตัวเองว่า หลวงพ่อไม่ได้ เก่งกล้าสามารถอะไรนะ แต่ก็อาศัยอุบายที่ครูบาอาจารย์แนะนำให้

นึกภาพอาจารย์วันชัยออกไหม? เป็นพระที่คล้ายๆ อ่อนแอหน่อย ร่างกายเป็นโรคมามาก่อนแล้วเค้าก็มาบวช พอบวชไม่นานก็เสียชีวิต แต่เค้าก็เอาตัวรอดได้ เอาตัวรอดเพราะได้ธรรมะขั้นใดขั้นหนึ่งไปแล้วกัน แล้วบอกว่าปล่อยร่างกายให้มันตายไปเลย ดูมันไปเลย หลวงพ่อบอกก็เหมือนกันดูมันไปวันๆ ดูเหมือนคนอื่นป่วย หลวงพ่อก็เลยดูมันไป คิดว่าแต่ป่วยแล้วกันก็ดูๆ มันไป แต่ได้คิดที่แต่ไม่ป่วย เต็มแต่ป่วยคิดว่า หลวงพ่อบอกป่วยแล้วกัน กำลังบอกว่า เวลาดูเหมือนสิ่งภายนอกไม่ใช่เรา เหมือนสิ่งที่ไหลผ่านไป ไม่ใช่เรา ไม่มีความเกี่ยวข้องกับอะไรกับเราเลย นี่คือการปฏิบัติที่ต่างกับสมณะ

ที่ตัวนี้เป็นตัวรู้แล้วเราเห็นอะไรที่มันดู ดูอะไร? เห็นสิ่งที่ไหลผ่านไปเกิดดับ ทุกตัวมาแล้วก็ไป หลวงพ่อบอกทำไมถึงเน้นหนักหนาคำนี้ว่า มันเหมือนของชั่วคราว “ชั่วคราว” คำนี้ก็ดีมันร่วมสมัย ทำให้เราเข้าใจไอ้ที่ลอยมา มันลอยผ่านมาชั่วคราว หมาเนาลอยมาชั่วคราว กระต่ายลอยมาชั่วคราวไหม? เราต้องพายเรือไปเก็บสตาจึในกระต่ายไหม? เอาหรือ? แค่นี้ก็เอาหรือ? ทำไมเป็นคนขนาดนี้เต้ ปล่อยให้มันผ่านไป ปล่อยให้คนข้างล่างเค้าเก็บ เราไม่เก็บเดียวตัวเปียก 5 บาท ก็ยังดี เห็นของที่ลอยผ่านไป เป็นลักษณะของความเกิดดับ อารมณ์ทุกชนิดก็เช่นเดียวกัน มันก็เป็นสภาวะธรรมแบบหนึ่ง ทั้งข้างนอกข้างใน ล้วนแต่เป็นสภาวะธรรมทั้งหมด มีลักษณะเหมือนกันที่เกิดดับเหมือนกัน ไม่ว่าจะไหลผ่านไปข้างใน ไหลผ่านไปข้างนอก เกิดดับเหมือนกัน

แต่เพราะว่าอันนี้ เราคิดว่านี่เป็นเรา มันเลยเข้าไปรู้สึกว่ามีส่วนได้ส่วนเสียกับสิ่งที่เกิดดับตัวนี้ แต่ถ้าไม่ใช่เรามันก็เกิดดับเหมือนกันไป กระทบหมายถึงตัวกุศล ดอกไม้สวยๆ ที่ลอยมาตามน้ำ คือตัวหามาเน่า ออกุศลล้วนแต่เกิดดับเหมือนกัน ความคิดความจำที่เก่าๆ ที่ไม่ดี ลอยมาแล้วก็ลอยไป ความจำที่ดีมาแล้วก็ไป เก็บเอาไว้ได้หรือไม่

ความจำตอนวัยหวานแหวว ป๊อบปี้เลิฟนะ เก็บไว้ไม่ได้ใช่ไหม? แต่ยังคงรำครวญถึงมันอยู่หรือ เสียตายใช่ไหม? อยากกลับไปเป็นป๊อบปี้เลิฟเหมือนเก่า ก็ไม่ยาก..ตั้งหน้าเข้าหน้าหน่อย แล้วก็ผูกเปียหรือผูกโบว์แล้วแต่เหอะ ซื่อซุดมธัยมไปใส่แล้วไปเดินแถวห้าง แล้วก็สูดสอง วัยป๊อบปี้เลิฟ พวกที่ยังอ่อนเยาว์ ไร้เดียงสาต่อโลก มันจะตื่นเต้นเร้าใจกับวัยป๊อบปี้เลิฟ พอพวกที่ผ่านมาส่ววัยนี้แล้วเป็นไงบ้าง หลบกันเป็นแถวๆ เลย (หัวเราะ) มันไม่ค่อยวูบๆ วาบๆ แล้วมันเริ่มมันคงขึ้น เพราะมันจำสภาวะได้ว่าทุกเรื่อง มันก็ดับผ่านไป ....

แต่กำลังจะเล่าเรื่องของวัยป๊อบปี้เลิฟ พอตีพุดถึงป๊อบปี้เลิฟก็เลยโยงเรื่องมาหน่อยหนึ่ง ลูกสาวของป่าถาวรมาเล่าถึงวัยป๊อบปี้เลิฟให้ฟังว่า เค้าเป็นสาวแล้วก็มีความมาจิบ หนุ่มก็พาไปเลี้ยงอาหารอย่างดี โดยการสั่งกุ้งเผาปูเผา เอาใจสุดเดชเอาของที่ดีที่สุดมาเลี้ยงเลย เค้าไม่ได้กินเลย โยมว่ากล้ากินปูเผาไหม? วัยป๊อบปี้เลิฟจะกล้ากินปูเผาไหม? มันต้องเหนียวๆ หนึบๆ (หัวเราะ) พอกลับมาบ้านซัดข้าวคลุกกะปิ อดกินปูทะเลอดกินกุ้งเผา แหมมันก็อดสำหรับหวังดีต่อเรา จิบเราทั้งที่สั่งอาหารอย่างดี ใครจะกล้ากินกำลังเป็นวัยป๊อบปี้เลิฟ แต่ถ้าเป็นวัยพวกนั้นนะ สั่งมากิโลนึ่งเลย (หัวเราะ) ทะแะแะเต็มทีเลยไม่สนใจใครละ ดีไม่ดีฟันปลอมติดไปกับก้ามปู (หัวเราะ)

เฮ้อป๊อบปี้เลิฟดับไปแล้วนะ ที่สองเป็นอย่างไรทุกเรื่อง มันจะดับและก็สลายไปด้วย คือดูความสลายไปของมันเค้าเรียกดูช่วงที่มันดับ เหมือนกับดูนี้แหละที่หลวงพ่อบุญถึง (เคาะกระดาน) ที่นี้มาดูตรงนี้แทนแล้ว ดูตรง Space เฮ้ยมันหายไปอะๆ ไม่เห็นมีจริงๆ เลย พอมันคิดปั๊บพอหยุดคิดเฮ้ยมันหายไปแล้ววะ พอรู้มันที่มันหายไปไม่เห็นมีอยู่ก่อนเลย แต่ถ้าเผลอเอาไปบวกกันเข้าต่างหากถึงได้เป็นเรื่อง เริ่มมีปัญหาตรงนี้เรียกว่า **วิปัสสนาญาณ** ตัวนี้เรียกว่า **อุทัพพญาณ** มีปัญญาญาณเห็นความเกิดดับ นอกจากนั้นก็ยังมี **พังคญาณ** เห็นช่วงที่มันดับๆ ๆ สลายไป เฮ้ยมันไม่มีนี่ ถ้าเอาเรื่องมันถึงมี ถ้าไม่เอามันก็ดับสลายไป มันก็ไปบวกต่อเป็นเรื่อง ก็สรุปคำว่า เราคำว่าเค้าขึ้นมา โดยเอาเรื่องที่ผูกพันมาบวกๆ กันเข้า

นี่ก็ออกใหม่ชีวิตเนี่ย เหมือนที่โยมบอก อันนี้เค้าเรียกว่า **สันตติ** ที่มันมีความเกิดดับสืบทอดกันเนี่ย เรียกว่า สันตติ ไม่ว่าจะมาต่อๆ กันเป็นรูปทรงใดก็แล้วแต่ ดูเข้าแล้วก็แลเป็นกลุ่มก้อนอันนี้เรียกว่า **ขณะ** ดูเป็นกลุ่มก้อน แต่พวกที่เห็นความเกิดดับเห็นความชงชิงสลายอย่างนี้ ขณะกลุ่มก้อนจะแตกออก เพราะมันไม่เป็นตัวเป็นตนจะเห็นความเกิดดับอนัตตาก็จะปรากฏ เค้าจะมีเป็นสูตรเลยอย่างนี้ สันตติจะขาด คือความเกิดดับมันขาด เห็น ดับ ๆ ดับ ๆ สันตติขาด ขณะจะแตก กลุ่มก้อนจะแตกออก ไม่เป็นตัวเป็นตนเลย นี่หว่า มันแค่เอาเรื่องมาบวกกันเข้า โดยเฉพาะเรื่องที่ดีตอนนี้เป็นต้น ก็ดูเป็นกลุ่มเป็นก้อนเป็นเรื่องขึ้นมา ยิ่งลำดับๆ เรื่องๆ ขึ้นมาเหมือนพวกสร้างหนัง เรื่องๆ มาลำดับต่อๆ กันเข้าแล้วก็ไปดูเป็นเรื่อง แต่ถ้าดูแล้ว

เป็นของเกิดดับมันจะไม่เป็นเรื่อง ขณะก็แตกออก อนัตตาก็จะปรากฏ เข้าใจไหมล่ะ? สันตติชาติ ขณะแตก อนัตตาปรากฏ อย่างที่คุณพัฒนาเห็นเกิดดับ ก็ให้เห็น Space เป็นช่องว่างนั่นเอง ตรงนี้ที่ว่าเห็นดับคือเห็น ความสลายไปของมันทุกขณะ สลายไปๆ เผลอ คิดปั๊บสลาย คือไม่ดูตอนเกิดดับแต่ดูตอนที่มันสลาย เอ๊ะ มันหายไปแล้วๆ ก็เกิดตัวที่ 3 ตามมา เรียกว่า ถ้าเห็นอย่างนั้นนะว่า ไอ้ความคิดที่คิดมันสลายไปทุกตัว มันจะเห็นเป็นของน่ากลัวนะ ไอ้ความคิดนี้น่ากลัวเพราะถ้าทำตามความคิด จะเกิดอะไรขึ้น? จะต้องไปก่อกรรมตามความคิด ก็ก่อกรรมตามความคิดจะต้องรับวิบากอันนั้นทุกครั้ง ไม่ว่าจะมูมโหมมหนึ่งก็แล้วแต่มันจะ เช็ดขยาด เรียกว่า ภัยภูณ คือเห็นภัยของมันนั่นเอง มีปัญญาเห็นภัยเห็นว่าความหลงคิดน่ากลัว น่ากลัว ใหม่แต่? หลงคิดน่ากลัว สวากับความหลงคิดเรา อันไหนน่ากลัวกว่า? พอกัน สวาก็น่ากลัวหรือ? แล้วยัง Chat อยู่หรือตอนนี้? หา มีอยู่บ้าง ระวังนะ คนขับรถที่รับหลวงพ่อบุ๊อยู่ประจำอะลี้ เจ้าทรัพย์นี่เป็นคนขับรถก่อนไปรับส่งหลวงพ่อบุ๊เค้าคอยไปรับส่งทุกเที่ยว เค้าภรรยาไว้ตลอดชีวิต ดูแลเรื่องการเดินทาง พอถึงสนามบินปีแอร์เอามาจับ ไอ้เนี่ยเลยไม่ค่อยมีเวลา พอตีหลวงพ่อบุ๊ไปบรรยายเสาร์อาทิตย์ ต้องคอยมารับ หลวงพ่อบุ๊เสาร์อาทิตย์เลยไม่ค่อยมีเวลาไปเที่ยวไหนเลย ....

เป็นไงบ้างโยม งงมัย? อันนี้ยังดีนะ ที่กุฏิหลวงพ่อบุ๊ยิ่งกว่านี้อีกนะ เนี่ยเสียงแมลงร้องเรานึกว่า แบตเตอรี่หมด นึกว่าเสียงเครื่องเสียง แต่ที่กุฏิหลวงพ่อบุ๊วันนั้น โยมไปช่วยปลูกต้นไม้ปลูกอยู่ที่ในกุฏิ เนี่ย แล้วก็เสียงร้อง แล้วโยมบอกว่าหลวงพ่อบุ๊โทรศัพท์ดัง แต่ไม่ใช่เสียงนี้โยม เอ๊ะหลวงพ่อบุ๊ว่าโทรศัพท์ หลวงพ่อบุ๊ไม่ใช่เสียงนี้ หันไปเห็นงูมันกำลังกินหนู แล้วงูมันร้องเหมือนเสียงโทรศัพท์ โยมบอกว่าเสียง โทรศัพท์ดัง หลวงพ่อบุ๊รับโทรสายหน่อย อ้าวงูกำลังกัดหนู งูมันกำลังร้องๆ เสียงเหมือนโทรศัพท์เลย แล้วที่ ตลกกว่านั้นก็คือ โยมคนนั้นก็เลยเอาไม้มาไล่อยู่นอกกุฏิโยม มันเลื้อยอยู่กลางกุฏิอย่างงี้ งูมันไล่กินหนูแล้ว หนูมันก็ร้องๆ ๆ เสียงเหมือนโทรศัพท์เลย โยมก็เลยเอาไม้มาเขี่ยงู พอเขี่ยงูออกให้มันออกประตูนะ พอมัน ออกไปปั๊บมันพุ่งกลับมาใหม่ มันจะกินเหยื่อ มันจะมากินเหยื่อให้ได้ เลือกให้ดีนะ ต้องเลือกเอาให้ดีนะว่า จะทำอย่างไร ตอนแรกว่าจะฆ่างูเพื่อรักษาชีวิตหนูหรือ? หนูก็ขาพิการออกไปตายหน้ากุฏิอีกตัวหนึ่งละ เค้าดับโทรศัพท์ไปแล้วเครื่องมีรับสายยาวนานดู

เอ้าเรียนต่อ อย่าเชื่ออะ อย่าเชื่อ อย่าเชื่อสิ่งที่ได้ยิน อย่าเชื่อสิ่งที่เห็นอาจจะไม่ใช่ะ เห็นอย่างอาจจะ เป็นอีกอย่างหนึ่ง จริงไหม? จริงไหมแมงปอ? อย่าเชื่อสิ่งที่เห็นนะ สิ่งที่เห็นยังไม่ใช่ะ ไม่ใช่เสมอไป ไหน ๆ พูดถึงเรื่องนี้แล้ว แถมเลยละกันเมื่อกี้จ๊กจันมาสอนธรรมะ แล้วเลยเล่าถึงหนู ที่นี้เล่าถึงนักปราชญ์เลย ขงจื้อ ขงจื้อเนี่ยเดินป่าไป 4-5 วันกับลูกศิษย์ไม่ได้กินข้าว ผ่านป่าไม่ได้กินข้าวเลย 4-5 วัน ไปถึงก็เลยให้ ลูกศิษย์ไปซื้อข้าวมา มาหุง ขงจื้อคอยที่ชายป่า ลูกศิษย์ซื้อข้าวมาหุง ลูกศิษย์หุงข้าวอยู่ ตอนเข้ามืด ขงจื้อก็ นั่งภาวนาอยู่ใต้ต้นและก้มมองเงียบๆ นั่งภาวนา เห็นลูกศิษย์หุงข้าวและเปิดฝาหม้อ แล้วหยิบข้าวมากิน ขงจื้อรู้สึกสะเทือนใจนะ เราเป็นอาจารย์เค้าเป็นลูกศิษย์ อดสาห์เดินทางกันมาลำบากมาด้วยกันตั้งไกล จะอดทนนิดหน่อยก็ไม่ได้ แคข้าวเค้าก็หยิบกินซะละ จึงจะลองใจลูกศิษย์ว่าลูกศิษย์จะยอมรับไหม? หรือว่า จะมาในมุมไหน? ก็เลยลองใจว่าเราเดินป่ามา 5 วันนะ ไม่ได้กินข้าวคิดถึงแม่เราที่ตายไปแล้ว อยากจะ

เอาข้าวไปใส่บาตรพระซะก่อน คิดถึงแม่ที่ตายไปคงจะลำบากกว่า เราอยากจะทำข้าวไปใส่บาตรซะก่อน ลูกศิษย์บอกว่าไม่ได้รับอาจารย์ข้าวนี้ไม่บริสุทธิ์ จะต้องใส่ข้าวที่บริสุทธิ์คือข้าวหน้าหม้อ ข้าวนี้ไม่บริสุทธิ์ แล้วเพราะว่าเมื่อกินนี้ผมปวดเตาอยู่ และผมก็เปิดดูว่าข้าวสุกหรือยังก็เอามันปลิวตกลงไป ผมจะหยิบขึ้นถ้าทิ้งมันติดข้าวขึ้นผมก็เสียดาย ผมเลยเสียดายจึงหยิบเข้าปาก โอ้โหขงจื้อบอกเห็นอีกอย่างกลับเป็นอีกอย่างนะ เห็นอย่างนั้นคิดว่าลูกศิษย์เป็นคนไม่ดี ที่แท้ไม่ได้เป็นอย่างนั้นนะ จั้นพวกเราอย่าเป็นอย่างนั้นนะ อย่าเชื่อสิ่งที่เห็นนะ ยากมากนะพวกเราอย่าเชื่อสิ่งที่เห็นนะ จะเชื่อใครดีถึงลูกศิษย์ก็เชื่อไม่ได้ ทั้งหมดเป็นภาพลวงตา นะและยากมากเลยคนที่ถูกนิทานจะตามแก้ไขได้ไหม? แต่เค้าค้นหาใน Chat ทั่วไปเลยเหรอเต้? มีหนุ่มบุรุษ แผลกหน้าเข้ามา หลอกหลวงสาว ๆ แก้ไม่ได้เห็นไหม วิธีวางใจเป็นกลาง แก้ไม่ได้

เอาเรียนต่อ ตัวที่สามเห็นความเป็นภยันนะ เห็นความเป็นภยันเพราะว่า เห็นว่ามันเกิดดับ มันน่ากลัว ตรงนี้เอง เพราะมันต้องดับไปทุกเรื่อง ถ้าเอาเรื่องกับมันก็เจ็บตัว เห็นความเป็นภยัน ข้อที่สี่เรียกว่าเห็นโทษ **อาทินวญาณ** โทษอะไรเหรอ? โทษตอนที่หลงคิดเนี่ย ไหนเอาออกไปแล้วนะ ตอนที่หลงคิดเนี่ยนะ เราเรียกว่า **กิเลสวัฏ** เอาหายไปไหน? ภูเขามาแทน เอาไม่ติดละเพราะว่า...เอาใหม่ (สไลด์ขีดช่องนาทิตี 21.16) ใช้พูดเอาละกันนะ เมื่อใครอยากจะทำ ตอนที่ยังคิดแล้วเห็นมันเกิดดับๆ เวลาธรรมะนะ โยมถ้า ฟังไม่ต่อเนื่องบางทีหนึ่งเหมือนมันดูไม่ต่อเนื่องแล้วปัญหาปัญหาเราตามไม่ทัน ฟังตอนแรกจะเข้าใจ เอาหายไป ละ ถึงว่าต้องทบทวนบ่อยๆ เรียกว่า **โยนิโสมนสิการ** เนี่ย หรือ **ธรรมานุสติ** ระลึกถึงเรื่องธรรมะไว้บ่อยๆ เป็นเครื่องอยู่ ช่วงนี้โอกาสมันทำงานไม่ค่อยได้ นี่ไม่ใช่ **ธรรมานุปัสสนาสติปัญญา** อย่างน้อยนึกถึงหัวข้อธรรมะไว้ก่อน เป็นเครื่องอยู่ไปบ่อยๆ ทบทวนไว้บ่อยๆ โยนิโสฯ ไว้บ่อยๆ มี 2 อย่างที่ช่วยเราได้ คือมี กัลยาณมิตรคือเสียงที่ถูกต้อง อ่านหนังสือธรรมะก็ได้ โยนิโสมนสิการที่ช่วยเราได้ เพราะฉะนั้นโยนิโสฯ บ่อยๆ เหมือนที่หลวงพ่เขียนเนี่ย เพื่อให้เราทบทวน ไม่งั้นเวลาบิ๊มันจะหายวับไปเลย เสร็จเมื่อกี้ฟังแล้วเข้าใจ เออมันดับไป คำว่า **พังคญาณ** เห็นว่ามันดับไป ตอนที่เห็นว่ามันดับไปแล้วมันน่ากลัว มันไม่มีอยู่ก่อน มีแล้วก็ไม่มี แล้วก็ไม่มีอีก แล้วไม่มีอีกแล้วๆ ๆ ไม่เชื่อลองดูนะ ลองไปสังเกตจิตสังเกตใจดู พอเห็นแล้วนึก มันจะน่ากลัว เราจะเห็นว่าความคิดว่าน่ากลัว ไร้ความคิดนี้มันน่ากลัว เรียกว่า **ภยญาณ** ถ้าเมื่อไรไปทำตาม มันจะมีโทษตามมา เรียกว่า **อาทินวญาณ** โทษคืออะไรตอนที่คิดนะเรียกว่า **กิเลสวัฏ** พอคิดบิ๊คนส่วนใหญ่ ทั่วไป จะลงมือกระทำตามความคิดทันที เรียกว่า **กรรมวัฏ** ไปก่อกรรมอันนี้เป็นความลับของสังสารวัฏนะ

คนที่ดูจิตจะสนุกตรงนั้นนะ มันจะเห็นความลับของสังสารวัฏนะ **สังสาร แปลว่า ที่ท่องเที่ยว วัฏ แปลว่า หมุน** ถ้าโยมไปดูจิตจะเห็นว่าจิตเนี่ยมันหมุนไปอย่างนี้ ท่องเที่ยวไปไหนเหรอ? ท่องเที่ยวไปในสังสารที่ ท่องเที่ยวหมุนไปในวัฏฏะคือ ท่องเที่ยวไป เตียวคิดดี เตียวคิดไม่ดี คิดดีแล้วก็ดับ คิดไม่ดีแล้วก็ดับ เตียว จะคิดหนี คิดกดข่ม 3 ตัว ก็คือ **ปุญญาภิสังขาร** คิดดีเตียวปรุงแต่งเรื่องที่ดีขึ้นมา เตียวปรุงแต่งเรื่องไม่ดี **อปุญญาภิสังขาร** เตียวปรุงแต่งหนีๆ เบรกกๆ ช่มๆ เฟ้งๆ เรียกว่า **อนัญญาภิสังขาร** แต่ถ้าคิดไม่ดีแล้วไป ก่อกรรมที่เราเรียกว่า **กิเลสวัฏ** แล้วก็พาไปก่อกรรม เรียกว่า **กรรมวัฏ** ก็จะเกิดอีกตัวตามมาว่า เรียกว่า **วิบากวัฏ** คือเห็นความตระหนักถึงสิ่งที่ทำลงไป พอทำไม่รู้สึกเป็นอย่างไรบ้าง ที่หมดตัวเนี่ย? ทำไม่ดีแล้ว

เป็นไงจิตใจเศร้าหมองทุกครั้ง จิตใจจะเศร้าหมองโดยทันที ทีนี้จะขยาดมันเห็นโทษ มันน่ากลัวนะ นี่ถ้าเกิดเราไปทำตามมันนะก็ต้องมีโทษตามมาอีก พวกนี้ก็จะเบื่อหน่าย เบื่อละไม่เห็นมีแก่นสารอะไรเลยเกิด **นิพพิทาญาณ** เบื่อหน่าย เบื่อว่าไม่เห็นว่ามีแก่นสารทั้งสองตัว เบื่อถึงว่าไม่มีอะไรจริงจังสิ่งที่ใจเดี๋ยวก็หายไป เสียใจแล้วก็หายไป มันถึงจะหาทางออก ที่เรียนกันเมื่อวาน เรียกว่า **มูญจิตุกัมมตาญาณ** ออกจากโลกแบบนี้ดีกว่า ออกจากโลกของความปรุงแต่งโลกของสมมติ เพราะมันไม่มีแก่นสารจริงจัง ทำไงดีละออกไปไหน? มันจะเข้าพิจารณาว่าทำงานอย่างไร จึงติดกับดักอยู่ ทำไมเราติดกับดักอยู่ในขันธห้า ด้วยความเป็นมนุษย์ ด้วยความเป็นสัตว์อยู่เนี่ย มันติดกับดักอะไรอยู่หรือ? ทำไมไม่ไปเกิดเป็น E.T. ที่ดาว ดวงอื่นซะละ หือเต้ไปเป็น E.T. ที่ดาวดวงอื่นจะ Chat มั้ย? จะไป Chat คุยกับ E.T. ไหม? แนใจหรือ? กล้าหรือ? กล้าที่จะมีเมียเป็น E.T. หรือ? หัวโตๆ ตาโตๆ ปากเล็กๆ เดินควงไปไหนไม่ใส่เสื้อผ้า

เห็นไหมว่า มันเป็นแค่ภาพมายา รูปแบบของชีวิตใดชีวิตหนึ่งก็แล้วแต่นะ มันไม่ได้สวย ไม่ได้มีแก่นสารอะไรจริงจังหรอก แต่เรามาติดกับดักว่าไอนี้ดี ไอนี้สวย ไอนี้วิเศษมันวิปลาสม เหมือนอย่างที่เรา นึกว่า E.T. ไม่สวยนะ แต่เค้าว่าสวยของเค้านะ เพราะตามที่อยู่ของเค้าต้องทำอย่างนั้น เช่นเดียวกันตามที่อยู่ของเรา เราก็ต้องทำอย่างนี้ มันถึงพยายามดูว่ามันกลับมาติดกับดักอะไร กับดักมันก็คือขันธห้า นั่นเอง เรียกว่า **อุปาทานในขันธห้า** คือติดกับดัก อันที่หนึ่งมีร่างกายแล้วมันต้องรับรู้ต้องรู้สึก

ทุกครั้งที่เรารับรู้ต้องจะรู้สึกถึงตัวเวทนา คือรู้สึกจำแล้วก็นำมาคิด นี่คือกับดักของมัน และก็เปลอเพลินพอใจยินดีกับขบวนการแบบนี้ แต่เมื่อเห็นว่าไม่ใช่ของจริง ตัวมันไม่ได้เป็นกิเลสนะ แค่งานทำงานของขันธห้า แต่ต่อเมื่อจะข้ามเส้นจากตัวเวทนาเนี่ย ข้ามเส้นไปพอใจยินดีกะเวทนานั้น เป็นตัวกิเลสเรียกว่า **ตัณหา** นั่นเองในปฏิจสมุปบาทก็คือ ข้ามเส้นจากเวทนาไปสู่ตัณหา เวทนาเป็นปัจจัยให้เกิดตัณหา แต่ถ้าเห็นปั๊บจะไม่เอาตัวตัณหาตัวนี้ เพราะฉะนั้นการตามดูเป็นปัจจัยที่สำคัญ พอพิจารณา เรียกว่า **ปฏิสังขยาญาณ** หลังจาก **มูญจิตุกัมมตาญาณ** เอ๊ะมันขันธห้ามันไม่ใช่เรา แต่ถ้าไหลตามไปทำตามมัน มันก็จะมีโทษตามมา แต่อันนี้ก็บังคับไม่ได้ ห้ามการรู้สึก ห้ามการรับรู้ ห้ามอะไรก็ได้หมดเลย ทำอย่างไรละ? ห้ามก็ไม่ได้ ไหลตามก็เจ็บตัว เนี่ยมันถึงจะหาทางออกที่แท้จริงได้ คือวางใจเป็นกลาง บางคนก็เลยเลือกชุมชนเลือกสังคมอยู่ ที่จะออกมาจากโลก โลกของที่เป็นอะไรละ? ออกมาสู่ **สัมมาอาชีวะ** **สัมมากัมมันตะ** **ชะ** เพราะถ้าอยู่ในกลไกนั้น

คราวที่แล้วมีคนลาออกจากการงานเจอไหม? ไม่ใช่จุดดีมีอีกคนหนึ่ง ลาออกจากการงานเพราะว่าอยู่ในบริษัทเป็นผู้บริหาร ที่ปรึกษาการเงินของเค้าและเห็นว่าทำการทุจริตเรื่องการเงิน รับไม่ได้ทนรับไม่ได้อันนี้ออกไปจากที่ทำงานนะไม่ใช่ออกจากโลก แต่ที่รับไม่ได้นะเพราะถ้าอยู่โลกสมมติอย่างนั้น โอ้หู้รู้สึกจิตเศร้าหมอง ต้องไปมีส่วนร่วมรู้เห็น พฤติกรรมของเขา รู้สึกจิตเศร้าหมอง เหมือนที่หนุ่มเราเนี่ยแหละ ตอนที่เค้ามาทาบทามเป็นผู้ช่วยรัฐมนตรีการคลังไม่กล้าไปกลัว กลัวจะต้องเข้าไปรู้พฤติกรรมของเขา ☺